

Torah from Around the World

Sjabbat 5 februari 2011 / 1 adar I 5771

Sidra Troema, Sjemot [Exodus] 25:1-27:19

Tanach blz. 159-165

Haftara voor Rosj Chodesj: Jesjaja 66:10-23

Tanach blz. 912-914

Commentaar door [Rabbi Danny Burkeman](#)
[West London Synagogue](#), Engeland.

Vertaling: *Ted Musaph-Andriessse*
[Het Engelse origineel](#)

"...als jullie het bouwen, dan zal Hij komen..."

De instructie die Ray krijgt, doet sterk denken aan de opdracht in sidra Troema, als God tegen Mosjee zegt: וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם (we'asoe lie mikdasj wesjachantie betocham) – “Maak voor Mij een *Mikdasj* (heiligdom), zodat ik temidden van hen kan wonen” (Sjemot 25:8). De aanwijzingen zijn relatief duidelijk, vooral omdat de Tora verder gaat met de details wat er precies allemaal gemaakt moet worden voor het Misjkan.

Als filmmakers deze sidra zouden schrijven, zouden zij het misschien zo hebben gezegd: "Als jij het bouwt, dan komt God."

Het is moeilijk te geloven dat God echt een fysieke plek in de wereld nodig zou hebben om te wonen. We zijn geneigd om God te zien als de Overal Aanwezige in de wereld, voor ons toegankelijk waar we ook zijn en niet alleen maar in een reizend heiligdom. Misschien gaat het dan niet om het bouwen zelf, maar eerder om het project dat het vergezelt.

Het *Mikdasj* zal niet worden betaald door een speciale belasting op te leggen aan het hele volk of het invoeren van een nieuwe heffing. Dit is anders dan in sidra Ki Tisa (Sjemot 30: 11-16) waar iedereen een halve sjekel moet betalen. Hier is sprake van een geheel vrijwillige bijdrage. God maakt dit duidelijk: כֹּל־אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנֵנוּ לְבוֹתָנוּ אֶת־תְּרוּמָתִי (kol iesj asjer jidwenoe libo tikchoe et teroemati) – “Neem van ieder die daartoe van harte bereid is, een bijdrage in ontvangst” (Sjemot 25:2).

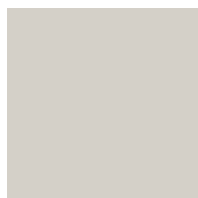
Deze strategie om fondsen te werven wordt tegenwoordig nauwelijks meer toegepast. Hier komen geen formulieren te pas om in te vullen hoeveel je wilt geven en geen e-mail campagnes of brieven die vragen om een bijdrage – de mensen in de gemeenschap worden

gewoonweg gevraagd dat als hun hart hen ingeeft om te geven, hun gift ontvangen zal worden. De manier van Troema is riskant en ik betwijfel het of onze kehillot of instituten het graag zo zouden doen. En toch is het zo, dat wanneer een paar hoofdstukken verder dit verzoek uiteindelijk wordt gedaan, de mensen genereus bijdragen. Mosjee en de bouwers, kunstenaars en ambachtslieden worden bedolven onder de giften zodat hij moet zeggen: וְאִישׁ וְאִשָּׁה אֶל-גַּעַשׁוּ-עוֹד מְלֶאכָה לְתַרוּמַת הַקֹּדֶשׁ (iesj we'isja al jaäsoe od melacha litroemat hakodesj) - "Geen man en geen vrouw mag nog moeite doen om iets voor het heiligdom bij te dragen" (Sjemot 36:6).

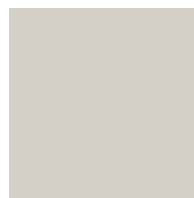
Als de mensen een project gepresenteerd krijgen voor de gehele kehilla, dat moet leiden tot een concreet doel (een *Mikdasj* waardoor God onder ons aanwezig zal kunnen zijn), en ze gevraagd worden vrijwillig bij te dragen wat ze kunnen en willen, dan moedigt dit hen aan genereus bij te dragen. Kunt u zich een bouwproject of majeure fondsenwerfcampagne voorstellen waarbij we de mensen moesten vragen niet meer te geven omdat we te veel hebben ontvangen?

God stelt nooit nadrukkelijk dat het *Mikdasj* specifiek noodzakelijk is om God aanwezig te laten zijn onder de mensen. "Maak voor mij een *Mikdasj*, dan zal Ik onder jullie zal aanwezig zijn." Neen, God heeft niet het *Mikdasj* nodig, maar het bouwproject! Het gaat om het aanvaarden van de opdracht, er met hart en ziel aan te werken en die te voltooien. Wat vereist is om de *Sjechiena* (Goddelijke Aanwezigheid) onder de mensen te laten zijn, is het Godsvertrouwen van de mensen, hun samenwerking met elkaar en de medewerking met God.

Al te vaak zijn we gericht op het wat, veeleer dan op wie, op het product veeleer dan op het proces, op het gebouw en niet op de gemeenschap daar binnen. We richten ons nauwgezet op het resultaat en veel minder op de middelen. Deze sidra, die in detail het bouwproces beschrijft van Gods eigen verblijfplaats, leert ons dat we onze focus beter op iets anders kunnen richten. Konden we maar leren ons meer te richten op de mensen met wie we werken dan op het project waaraan we werken; meer op de samenwerking dan op het bedrijf; op vertrouwen hebben en niet gevoelens van twijfel koesteren. Misschien zouden ook wij dan de *Sjechiena* in ons midden kunnen uitnodigen en zo een wereld scheppen, die de aanwezigheid van God waardig is.

**TASTE OF
LIMMUD**

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj j itkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbijn van Israel

Igrot Haraya, Iggeret 164

Sjabbat 5 februari 2011 / 1 adar I 5771
Sidra Troema, Sjemot [Exodus] 25:1-27:19
Tanach blz. 159-165
Haftara voor Rosj Chodesj: Jesjaja 66:10-23
Tanach blz. 912-914

Vertaling: Ted Musaph-Andriessse
[Het Engelse origineel](#)

TROEMA

De Eeuwige zei tegen Mosjee : "Vraag de Israëlieten Mij geschenken te geven; neem van ieder die daartoe van harte bereid is een bijdrage in ontvangst. Zij moeten een heiligdom voor Mij maken, zodat Ik temidden van hen kan wonen. "

De sidra omschrijft nauwkeurig hoe het Misjkan gebouwd moet worden.

Troema – Samuel Klein

Samuel Klein is directeur van The Coexistence Trust, een internationaal parlementair netwerk tussen verschillende geloofsovertuigingen. Hij is Community Director van de Carlebach Synagoge in Londen, de zg. "Saatchi sjoel." Samuel beoefent de Five Rythms danskunst en heeft belangstelling voor de dialoog tussen existentiële en gestalt psychotherapie en de kunst van bewegen.

Tussen de verspreide , glimmende rode neuzen van de clowns danste ik. Het was de sluitingsavond van Limmoed Los Angeles de afgelopen week. Craig Taubman van de "Sinai Temple Live", bekend om zijn "vrijdagavond late live show " organiseerde een Rosj Chodesj Adar samen zijn. Met het als een waterval bruisend geluid van de elektrische gitaar met " Lord Get Me High" van Shlomo Carlebach kreeg ik de kriebel in mij benen. Ik stelde me voor hoe de nieuwe maand adar over me heen spoelde, met zijn belofte van vreugde, algehele uitbundigheid en community sfeer. Op Rosj Chodesj vond die geest uitdrukking in een diepgevoelde en heerlijke dans.

Samen met mij dansten kinderen, tieners, alleenstaanden, jong getrouwen en grootouders, samen gekomen van alle kanten van de Los Angeles community en ook internationaal. De zaal weerkaatste hun lachen en zingen.

Toen realiseerde ik me dat dit fysieke bewegen samen met anderen past in de meervoudige betekenis van het Hebreeuwse Troema, dat deze week onze sidra karakteriseert. Dit was geen bijdrage of offer gebracht uit verplichting, geen wens om te behagen of om indruk te maken, maar een onvoorwaardelijk en eerlijk antwoord op de oproep om een gemeenschap te vormen: "Van ieder die daartoe van harte bereid is, neem je een bijdrage in ontvangst" (Sjemot 25:2).

Vrijwillig bijdragen - hoe gering een manier ook - is het kenmerk van sidra Troema net zoals ook van alle Limmoed gebeurtenissen en conferenties. Het is een mitswa, een opdracht van de Tora, hoewel – omdat het vrijwillig moet - dit niet in de letterlijke betekenis opgedragen kan

worden. Hieraan moet “van ganser harte” voldaan worden. Deze onvoorwaardelijke bereidheid vormt de achtergrond van de volgende mitswa: "Laten de Israëlieten voor Mij een heiligdom maken zodat Ik temidden van hen kan wonen" (Sjemot 25:8).

Voortbouwend op een kabbalistische traditie, die zijn oorsprong vindt in de Zohar, vergelijkt de 19^e eeuwse Russische rabbijn en geleerde R. Meir Leibush Malbim in zijn weinig bekende werk *Remizei Hamisjkan* (geheimen van het Misjkan) het Misjkan onderdeel voor onderdeel met het menselijk lichaam. In zijn analogie wordt Gods Aanwezigheid vergeleken met de adem, die alles tot leven brengt: "Toen maakte God de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde en blies hem de levensadem in de neus; zo werd in Adam een geest gelegd die in staat is te communiceren." (Beresjiet 2:7 in de vertaling van Targum Onkelos)

Ademen is een onmisbaar element voor de kunst om te leven. En communicatie is onmisbaar voor de kunst om samen met anderen te leven. Alhoewel ademen een onbewuste activiteit is van een gezond menselijk lichaam is het gebruik van die adem om te communiceren zowel bewust als opzettelijk. Dit is waar het Misjkan voor staat.

We hebben het in eigen hand hoe we wensen te communiceren. Met onze woorden kunnen we prullaria weg geven, maar we kunnen ook intense gevoelens beleven door een diepergaand gesprek met degenen met wie we werken en leven, als “de majesteit van Gods Aanwezigheid (in ieder van ons) het Misjkan vult" (Sjemot 40:34). Dan zijn we volledig in communicatie in de ontmoetingen met degenen die om ons heen leven.

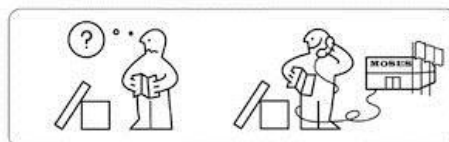
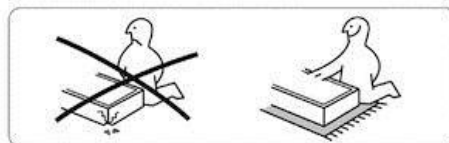
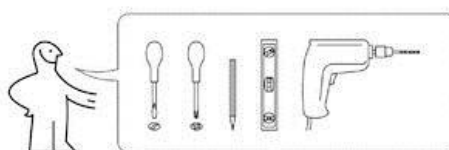
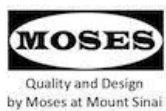
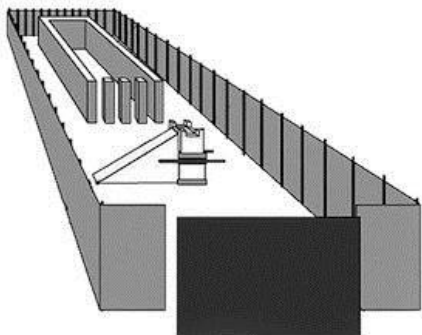
Dit betekent dat voor Malbim het Misjkan is een metafoor en dat hij de beschrijving in de sidra niet beschouwd als letterlijk bedoeld. Wat gebouwd wordt door de symbolen en rituelen is een manifestatie van de voornemens van ieder lid van de gemeenschap, die gevraagd wordt naar draagkracht en met vreugde bij te dragen.

Dit is een hedendaagse relevante boodschap voor al diegenen onder ons die betrokken zijn bij werk voor de gemeenschap en daarop gerichte projecten zoals Limmoed. Als we een gemeenschap willen bouwen waarin iedereen zich thuis kan voelen, hebben wij meer nodig dan visie en visionaire denkers. Alle leden moeten erbij betrokken zijn, waarbij het niet uitmaakt wat hun sociale of persoonlijke status is, hun kennisniveau en of ze goud of zilver of koper geven. Deze allesomvattendheid is het wezenskenmerk van wat werkelijk een *Makom Mikdasj* – een plaats van heiligheid - genoemd kan worden.

Een andere invalshoek - Mirjam van Emden

Mirjam werkt voor de afdeling woningbouw bij een groot gezondheidsorganisatie in Amsterdam. Zij verzorgt de grafische uitvoering van het PR materiaal en het programmaboek voor Limmoed Nederland en is lid van de programmacommissie.

MISHKAN

ENGLISH

As wall materials vary, screws for fixing to wall are not included. For advice on suitable screw systems, contact your local specialised dealer.

NEDERLANDS

Omdat er zoveel verschillende soorten wandmaterialen zijn, zitten er geen schroeven voor de wandbevestiging in de verpakking. Voor advies over geschikte schroeven, neem contact op met de plaatselijke vakhandel.

mijamse